

Demografien i Fagcenter Børn og Familie – en forklaringsmodel

DATO
9. august 2022

Sammenfatning:

Fagcenteret forventer at bruge budgetrammen, selvom børnetallet falder, da antallet af børn og unge med særlige behov er stabilt. Fagcenteret forventer ikke at overskride budgettet for 2022 eller 2023.

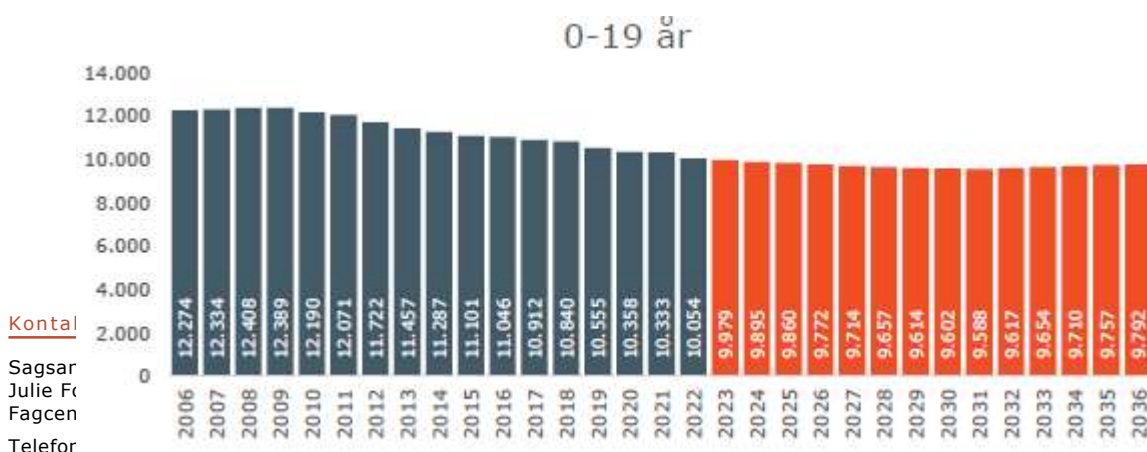
Udvikling i antal sager

Fagcenter Børn og Familie, har igennem de sidste 7 år oplevet en stabil mængde i antallet af sager i fagcentret, på omkring 1.200 børn og unge.

Navn	jan-15	Navn	jan-22
Handicapgruppen	268	Handicapgruppen	248
Visitationen	260	Visitationen	473
Børnegruppen	248	Børnegruppen	226
Rådslagning	26	Ungegruppen	256
Ungegruppen	308	SOS gruppen	9
§50- gruppen undersøgelse	109		1212
SOS gruppen			
	1219		

Der har været nogle ændringer i organiseringen i Fagcenter Børn og Familie, f.eks. er §50-gruppen slået sammen med Visitationen, og Rådslagning er nu ikke en selvstændig indsats, men bredt ud til samtlige handleteams. Denne omorganisering har handlet om et øget fokus på det tidligt forebyggende arbejde og tidlige opsporing helt tæt på almenområdet. Det øgede tværfaglige samarbejde har bevirket at flere børn og fået hjælp tidligere end før, underretningsantallet er steget samtidigt med et landsdækkende fokus på børn og unge i udsatte positioner, men organiseringen har medvirket til at flowet i sagerne er steget samtidigt og er en forklaring yderligere på det stabilt sagstal, trods øget pres på fagcenterets opgaveløsning.

Hvordan hænger denne stabile mængde af sager så sammen, med demografiudviklingen over de sidste år?

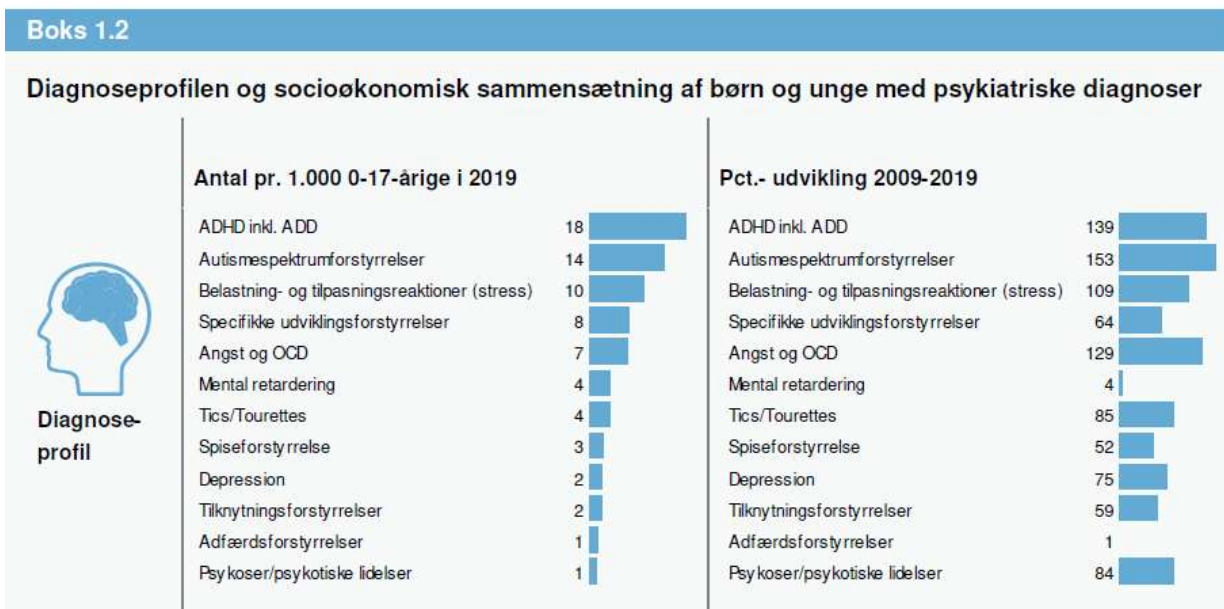

Hvis man kigger på demografiens udvikling over de sidst 7 år (altså fra 2015 til 2022), kan man se, at der har været en nedgang i antallet af børn/unge på tværs af hele aldersgruppen 0-19 år. Præcist har der været en nedgang i det samlede børneantal på **1.047** børn, altså fra 11.101 til 10.054, hvilket svare til 10,4%.

Hvordan hænger denne nedgangen i antal børn og unge, så sammen med det stabile antal af social- og handicapsager i Fagcenter Børn og Familie? Dette kan forklares ud fra flere sammenhængende, på det kommunale plan og på landsplan.

1) Udviklingen i antal af børn og unge med diagnoser

Udviklingen i mængden af psykiatriske diagnoser til børn og unge, i perioden 2009 til 2019, har været stødt stigende. Social- og Indenrigsministeriets Benchmarkingenhed kom i august 2020 med deres rapport "Udviklingstendenser i forhold til børn og unge med psykiatriske diagnoser", der viser at der har været en kraftig stigning i antallet af børn og unge med diagnoser på landsplan, og specielt når det kommer til ADHD, autisme spektrum forstyrrelser og angst/OCD, har der været en stigning på over 130%. ¹

I Kalundborg kommune har stigningen på tværs af alle diagnoser steget med 63,1%, og specifikt med henblik på de ovennævnte diagnoser har stigning været betydeligt højere, end de 63,1%.

¹ [Udviklingstendenser i forhold til børn og unge med psykiatriske diagnoser \(benchmark.dk\)](https://benchmark.dk)

Tabel 1

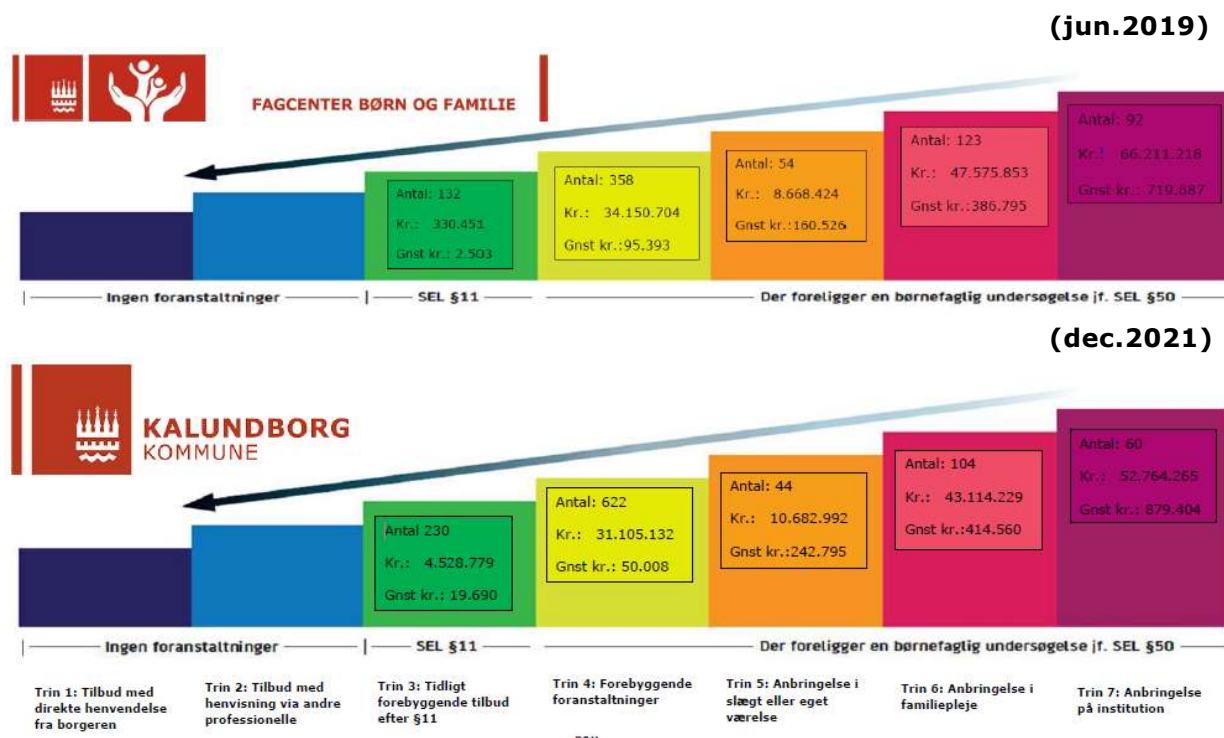
Antal børn og unge med psykiske sygdomme opgjort pr. 1.000 0-17-årige i kommunen, 2009 og 2019

	2009	2019	Ændring (pct.)
Kalundborg	42,9	69,9	63,1

De nyeste resultater peger på, at denne stigning vil fortsætte over de næste 10 år. En række klinikere og forskere, mener at det faktiske antal diagnoser (her menes alle diagnoser, også dem der ikke er blevet udredt og diagnosticeret) vil være det samme, men grundet man er blevet bedre til at udrede og diagnosticere og har et udvidet fokus på dette område, vil antallet af reelle diagnoser stige. Fagcenter Børn og Familie vil altså fortsat skulle fokusere på at forberede sig på, et stadig stigende antal børn og unge, med komplekse problemstillinger, hvor diagnoser og dobbeltdiagnoser vil være en del af dette.

2) Et styrket fokus på de tidlige opsporing og tidligere forebyggende indsatser

Der har over de sidste 4 år, været lavet strukturelle ændringer af Fagcenter Børn og Families organisering, hvor fokus har været på tidlig opsporing og tidligere forebyggende indsatser. Dette har medført, at Fagcenter Børn og Familie nu sætter ind med den rette hjælp og støtte tidligere. Siden 2019 har Fagcenter Børn og Familie gjort brug af indsatstrappen, der er et værktøj som Socialstyrelsen har udarbejdet, til at kunne følge med i udgifterne på tværs af de forskellige indsatser der tilbydes til børn og unge.

Hele denne indsats har vist, at Fagcenter Børn og Familie har ændret på udgifterne, ved at sætte flere kræfter ind på de tidligere trin på indsatstrappen, altså der hvor børnene og de unge får hjælpen så tidligt som muligt. Samtidigt har der været fokus på sammenhængskraften i fagcenteret, hyppigere opfølgning, samt overgang fra børn til voksen. Bevægelse har medvirket til, at selvom der fortsat er et relativt stort antal børn og

unge der anbringes udenfor hjemmet, fordi det er det behov de har, så har fagcenteret en bæredygtige økonomi.

3) Skolevægning og skolefravær

På landsplan ses der på tværs af kommuner, store udfordringer med skolevægning og skolefravær. Disse udfordringer rammer nogle grupper af børn og unge hårdere end andre, og dem der bliver ramt hårdest, er de børn og unge, der i forvejen er i udsatte positioner. I VIVEs rapport "Børn og unge i Danmark – Velfærd og trivsel"² fra 2018, kan det ses at Kalundborg kommune ligger blandt de 6 kommuner med de mest udsatte børn og unge på tværs af landets kommuner. Udsathedsscoren går fra 0-16, og Kalundborg indplacerer sig med en score på 15.

Fagcenter Børn og Familie har en stor opgave ind i, at kunne hjælpe og støtte de børn og unge som er udsatte, ikke kun med deres sociale og handicap problematikker, men også med henblik på blandt andet deres skolegang, for at kunne afhjælpe skolevægning og forhindre skolefravær. Derfor leder Fagcenter Børn og Familie hele tiden efter nye måder at udvikle det social arbejde på, både sammen med civilsamfundet og med almenområdet. Fagcenter Børn og Familie, vil i den kommende tid arbejde med nye tiltag i det forebyggende arbejde måde sammen med kommunens skoler, og civilsamfundsaktører blandet andet Lær for livet.

Dette må også forventes fremadrettet, og derfor vil Fagcenter Børn og Familie både opleve et stigende antal sager på børn fra dette område, samt være nødt til at nytænke måden der samarbejdes og udvikles indsatsen i samspil og sammen med almenområdet.

Hvad betyder dette for Fagcenter Børn og Familie

Fagcenter Børn og Familie har arbejdet med en omlægning af kerneopgaven, og har investeret i flere forebyggende indsatser, hvilket har været med til at opspore flere børn og unge i udsatte positioner tidligere, iværksat hjælp tidligere og mere agilt, hvilket borgerne i Kalundborg kommune efterspørger og har samtidig været med til at vende Fagcentrets økonomistyring, så der ikke længere er et merforbrug.

Denne omlægning har krævet mod, udholdenhed og et skarpt fokus på nytænkning, udvikling og samarbejde mellem andre enheder og civilsamfundet. Dette fokus må ikke gå tabt, fordi det tænkes at fagcenteret er kommet i mål med denne omlægning, for så kan det være med til at stoppe innovationen og den positive fremgang, der præger fagcentrets område og medarbejdere. Fagcenter Børn og Familie skal altså turde, og have råderum, til at kunne fortsætte med at gå nye veje, så de børn og unge vi er sat i verden for at hjælpe, kan få den hjælp de fortjener. Derfor må det ses som en fortsat nødvendighed, over de næste 2-4 år, at Fagcenteret kan fortsætte den positive udvikling, hvilket betyder, at de økonomiske rammer, fagcenteret har at operere med nu, ikke bør ændres på konto 3 og 5.

Samtidig er der også brug for at der nytænkes, hvordan Fagcenter Børn og Familie kan samarbejde på tværs af andre områder, såsom Voksenspecialområdet og Børn, Læring og Uddannelse, uden at det er de økonomiske rammer der kommer i vejen for sådan et område. Kan der tænkes sammenlagte puljer, for at fremme smidigheden i sådan et arbejde? Kan der tænkes på interne organiseringer, der kan styrke dette arbejde? Der er flere veje at gå,

² <https://www.vive.dk/da/nyheder/2018/her-bor-de-udsatte-boern-og-unge-i-danmark/>

men det er vigtigt at dette tænkes sammen både økonomisk og tværfagligt, da de kommende tendenser på området, viser der er brug for nye måde at tænke og arbejde på for at skabe øget værdi i velfærdsydelserne på børn og unge området og at koordinerer indsatserne, der bidrager til gennemsigtighed for borgeren der skal agere i en kompleks kommunal kontekst.

Trods faldende børnetal er der intet data der peger på, at andelen af børn og unge i udsatte positioner falder, hverken når det vedrører indsats eller når det handler om socialrådgivermedarbejdere der skal løse myndighedsopgaven der er forbundet hermed. Der gøres derfor opmærksom på, at der trods øgede lovkrav på det specialiserede børn og unge område, samt øget mængde og ændring i opgaveløsningen, kun er tilført få midler siden 2014 på konto 6. Først hen i 2019 bliver der tilført 500.000 kr. til ansættelse af en socialrådgiver og 500.000 til ansættelse af en familieplejekonsulent. I 2019 modtager vi DUT midler til bekæmpelse af ungdomskriminalitet på 326.000, og fremadrettet 480.000 pr. år. Samtidig afleverer vi 308.800 til effektivisering i administrationen, hvilket også har betydning for budgettet fremadrettet.

Derudover bliver det besluttet i 2021 at flytte midler fra børn og familieudvalget til økonomiudvalget, til at dække lønmidlerne til medarbejder ansat i "Sammen med Familien".

De flere rådgivere der er ansat til at sagsbehandle på borgerne øgede krav og forventninger og det øgede lovkompleks, er finansieret indenfor konteringsmulighederne på tværs af konto 3/5 og konto 6 og har altså ikke været en politisk prioritering.